

Az *Infoset* – CD szekciói között találjuk az alábbiakat: Jogi közlöny; az Oroszországi Föderáció törvényhozása; oroszországi adóügy, bankok, biztosítók és értékpapírok; külkereskedelmi tevékenység; tulajdon és privatizáció; Oroszország földtörvényei; moszkvai törvényhozás; helyi önkormányzat; regionális törvényhozás; a szibériai és távol-keleti helyi és regionális szervek dokumentumai; üzleti dokumentáció; Infoset-regiszter (címtár); tudakozódó (intézményi, szervezeti címtár); a vállalkozó notesza (menetrendi adatok, telefonkódok és biznisszótár); valutaárfolyamok. Ezek az adatbázisok is teljes szövegűek. Menü szerinti, szöveges és osztályozás szerinti keresést biztosítanak.

A felsorolt adatbázisok a GPNTB illetékes szervezeti egységében nemrég jelentek meg, úgyhogy használatukról egyelőre csak (maradékalanul kedvező) benyomásokat lehet szerezni, hosszabb időszakokat tükröző statisztikákat nem.

Elektronikus címtárak: Notesz (időközben mindkét sorozata megszűnt, de még nem vonták ki a forgalomból), Bizniskártya: régió, ipar (iparvállalatok címei és alapadatai a FÁK-ból), Termékgyártók és szolgáltatás-előállítók (részletesebb adatközlés az érintettekről), Oroszország és a közeli külföld ipara (a vállalatok alapadatain kívül részletesebb működési adatokat is közöl), Oroszország exportőrei és importőrei, „Polinom” (moszkvai termékinformáció).

/GOLOVANOVA, M. V.: *Éffektivnost' obsluživaniá pol'zovatelej biznes-informacij na elektronnyh nositeláh v Kabinete delovoj Informacij GPNTB Rossii.* = *Naučnye i tehničeskije biblioteki*, 3. sz. 1998. p. 39–45./

(Futala Tibor)

Oroszországi Föderáció: parlamenti meghallgatások nyomán komplex könyvtárügy- fejlesztési ajánlások születtek

1998. április 24-én a szövetségi gyűlés tudományos, kulturális, közoktatási, egészségügyi és ökológiai tanácsában a Szövetségi Tanács, a kulturális miniszter, más könyvtárfenntartó miniszterek, nagykönyvtári igazgatók és regionális szervek kulturális vezetői részvételével meghallgatásokra került sor a Föderáció lakosságának könyvtári ellátásáról.

E meghallgatások nyomán a tennivalókat átfogó ajánlásokban fogalmazták meg. Feltehető, hogy az ország jelenlegi társadalmi-gazdasági helyzete miatt az alább felsorolt tennivalók elvégzése időben jócskán kitolódik, de azért korántsem „ad Calendas Graecas”. A „nemszeretem” helyzet ellenére a dokumentumot a benne megnyilvánuló szemlélet és az általa meghatározott trendek ismertetése végett referáljuk.

A tények azt mutatják, hogy az állami és az önkormányzati könyvtárakon kívül nem maradt olyan intézmény az országban, amely minden állampolgár számára ingyenesen biztosítaná a hozzáférést az információhoz. Noha e szférában 1985-höz képest az intézmények 15%-a megszűnt, az olvasók száma 11%-kal gyarapodott. A látogatottság 1993 és 1997 között 30%-kal nőtt.

Az elért eredmények lényegesen kedvezőbbek lennének, ha

➤ a könyvtárakból nem hiányoznának a friss oroszországi könyvtermés kb. 80%-a az elégtelen gyarapítási keretek és a könyvkereskedelmi rendszer összeomlása miatt;

- a könyvtári és a kötelepéldány-szolgáltatási központi törvénynek mindenütt megszülettek volna a regionális megfelelői;
- a rokon területek törvényeiből és más jogszabályaiból nem hiányoznának az őket kiszolgáló könyvtárak korszerű szinten való fenntartásának és fejlesztésének kötelezettsége;
- a postai tarifák nem volnának irreálisan magasak, s ezáltal nem akadályoznák a könyvtárközi kölcsönzés és csere fellendülését;
- megvalósult volna az összoroszországi számítógépes könyvtári hálózat, a LIBNET;
- a könyvtárosok fizetése nem állna átlagosan a hivatalos létminimumon, illetve 26%-nál a létminimum alatt.

Az ajánlások vázolt prologusából bontakoznak ki a tennivalók, mégpedig a Föderáció államhatalmi-államigazgatási szintjeit követő hierarchizált-ságban. (E szintek a következők: szövetségi gyűlés, kormány, kulturális minisztérium, regionális törvényhozó és végrehajtó testületek, helyi önkormányzati szervek. A továbbiakban feladatot kap még a FÁK parlamentközi szervezetének oroszországi képviselője.) Így nem kerülhető el, hogy az alsóbb szinteken sok minden visszaköszöjjön, ami a felsőbbekben már szerepelt. Mi a következőkben eltekintünk az egyes tennivalók „hová delegálásának” feltüntetésétől azzal a megjegyzéssel, hogy felsorolásunk sorrendje egy-egy téma első előfordulását képviseli. Íme:

- Könyvtári, könyvtárfenntartási kötelezettségekre vonatkozó cikkelyekkel kell kiegészíteni a közoktatási, a fogyasztóvédelmi, a tudományos és tudományos-műszaki információs, az önkormányzati törvényeket és egyéb jogszabályokat.
- Ki kell egészíteni a könyvtári törvényt. Részint normatívákat kell garantálni benne az ellátást illetően, részint erősíteni az olvasók jogosítványait.
- A kötelepéldány-szolgáltatással kapcsolatos törvény pontosabbá teendő, illetve kiterjesztendő az elektronikus és más nem hagyományos hordozón rögzített dokumentumok beszolgáltatására is.
- Az 1999. évi költségvetésben elő kell irányozni a könyvtárak működtetéséhez és fejlődéséhez szükséges kereteket.
- Az előkészületben levő információs, informatizációs és információvédelmi törvényekből ne maradjanak ki a nyilvános könyvtárak.
- Hivatalosan is el kell fogadni a LIBNET-et, s 1999-re előirányozni a megvalósításához szükséges költségek első részét.
- 1998-ban a szentpétervári Oroszországi Nemzeti Könyvtár új épületének beruházását előzetesen ellenőrizve, üzembe kell helyezni az épületet.
- Az 1997. július 24-i 950. sz. minisztertanácsi határozat szerinti tudományos-műszaki információs rendszer szövetségi szintű szervei közé fel kell venni az Oroszországi Állami Könyvtárat (a volt Lenin Könyvtárat) és az Oroszországi Nemzeti Könyvtárat (a volt Saltykov-Sčedrin Könyvtárat), a regionális szintű szervek közé pedig a regionális általános tudományos könyvtárakat.
- A könyvtári állományokat mint a nyilvános informálódás alapvető forrásait minden információs és informatizációs projektben figyelembe kell venni.
- Vizsgálatot kell indítani a vámgyakorlat könyvtári problémáinak megoldása céljából.
- Elő kell készíteni a könyvtárosok bérezésének a pedagógusok bérszínvonalára történő emelését, beleértve a beosztási pótlékok rendezését.
- A jövőben a szak-, tanulmányi és egyéb könyvtárakra is ki kell terjeszteni a statisztikai adatszolgáltatás kötelezettségét.
- Pótlólagosan a nemzeti gyűjtemények körébe emelendő az Állami Nyilvános Történelmi Könyvtár és az Oroszországi Tudományos Akadémia Könyvtára.
- Meg kell vizsgálni a tanulók és az egyetemi hallgatók könyvtári ellátásának problémakörét, illetve javaslatot kell tenni a jelenlegi helyzet javítására.
- A könyvtárak által kezdeményezett (pl. könyvtárközi kölcsönzés vagy csere esetén), illetve a könyvtárak címére feladott küldemények (pl. folyóiratok eljuttatása) postai díjszabását mérsékelni kell.
- Készüljön program a könyv- és kéziratrítkaságok biztonságos könyvtári tárolásának megoldására.
- Folytatni kell a regionális könyvtári és kötelepéldány-szolgáltatási törvények és végrehajtási utasítások elkészítését és elfogadását.
- Biztosítandó a regionális könyvtárfejlesztési programok teljes finanszírozása, továbbá a regionális információs politikában a könyvtárak figyelembevétele.
- Nem szabad magukra és szétesni hagyni a központositott könyvtári rendszereket, ellenkezőleg: meg kell újítani, az új körülményekhez igazítani őket.
- Az iskolák számítógépesítése megköveteli a könyvtárak számítógépesítését is.
- Az önkormányzatok feladata valamennyi központi és regionális könyvtárfejlesztési direktíva és jogszabály konkrét intézményekben való realizálása.
- Kívánatos, hogy a FÁK országaiban egyeztetett könyvtárfejlődés valósuljon meg.

/Rekomendacii po rezul'tatam parlamentskih slusanj "O bibliotečnom obsluživanii naseleniâ Rossijskoj Federacii. = Bibliotekovedenie, 4. sz. 1998. p. 4-10./

(Futala Tibor)

Állást kínál

Az Országos Műszaki Információs Központ és Könyvtár **osztályvezetőt** keres a **kiadványbeszerző és -feldolgozó osztályra**. Követelmények: felsőfokú könyvtárosi végzettség, angol nyelvtudás, jártasság számítógépes könyvtári rendszerek használatában, többéves gyakorlat. Jelentkezés szakmai önéletrajzzal **Szántó Péter** igazgatónál, 1088 Budapest, Múzeum u. 17., tel.: 338-4837, fax: 318-0109, e-mail: dirlibr@omk.omikk.hu